

Geschiedenis:

De machtsovername van Adolf Hitler

Weimar Republiek: 1919-1933

De conservatieve elite dacht in de persoon van Adolf Hitler een handige zetbaas te hebben om de massa klaar te stomen voor het herstel van hun macht. In de politiek zeer verdeelde republiek oefenden zij druk uit op de hoogbejaarde rijkspresident Von Hindenburg om Hitler aan te stellen als rijkskanselier. Hitler gebruikte zijn aanstelling op 30 januari 1933 om zijn eigen plannen uit te voeren. De gevolgen waren niet te overzien.

Rijkspresident Paul von Hindenburg speelde een cruciale rol in de laatste jaren van de Republiek van Weimar. Von Hindenburg werd in 1932 herkozen met 53 procent van de stemmen (Hitler behaalde 37 procent). Opgejut door zijn veelal antirepublikeinse adviseurs stuurde de inmiddels hoogbejaarde rijkspresident aan op het herstel van de macht van de conservatieve elites. Samen met de in juni 1932 door hem aangestelde rijkskanselier, de reactionair-katholieke Franz von Papen, probeerde hij de Rijksdag gaandeweg buitenspel te zetten.

De vreemde situatie deed zich voor dat Von Hindenburg werd gesteund door de sociaal-democraten, terwijl hij in feite bezig was met het ondermijnen van hun positie. De SPD zag in Von Hindenburg echter een geringer kwaad dan in de opkomende nazi's.

Tijdens de verkiezingen van juli 1932 boekte de NSDAP weer een grote overwinning. Het aantal zetels steeg van 107 naar 230. De NSDAP werd met 37,4 % van de stemmen de grootste partij van Duitsland. Duitsland was ernstig verdeeld: tijdens dezelfde verkiezingen kreeg de socialistische SPD 133 zetels en de communistische KPD 89.

In het najaar, toen het kabinet-Von Papen na nieuwe verkiezingen aftrad, probeerde voormalig generaal Kurt von Schleicher een regering met een deel van de NSDAP te vormen. Hij werd weliswaar tot kanselier benoemd door Von Hindenburg, maar het lukte hem niet een kabinet te vormen en eind januari 1933 bood hij zijn ontslag aan. Op 30 januari 1933 besloot president Von Hindenburg Hitler rijkskanselier te maken. Von Hindenburg en Von Papen wilden Hitler en de NSDAP voor hun karretje spannen door hem aan het hoofd van een grotendeels

conservatief kabinet te plaatsen. Dit bleek echter een ernstige onderschatting van Hitler met desastreuze gevolgen voor Duitsland en de rest van de wereld.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/55/de-machtsovername-van-adolf-hitler>